

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/105/2019
Identifikačné číslo spisu: 4416202959
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4416202959.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyní 1/ B. N., narodenej XX. XX. XXXX, bývajúcej v S., T. XXXX/XX a 2/ S. N., narodenej XX. XX. XXXX, bývajúcej v S., T. XXXX/XX, zastúpených Mgr. Danou Hankovou, advokátkou so sídlom v Nových Zámkoch, M.R. Štefánika 3, proti žalovanej FINANC PARTNERS, s. r. o., so sídlom v Partizánskom, Jesenského 230/7, IČO: 36 783 323, zastúpenej Mgr. René Nguyenom, advokátom so sídlom v Partizánskom, Moyzesova 471/1, o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, neplatnosti zmluvy o úvere a v právnej veci žalovanej proti žalobkyniam 1/ a 2/ o zaplatenie sumy 27 950,- Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 14C/25/2016, o dovolaní žalobkyní proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. januára 2019 sp. zn. 25Co/28/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) prvým výrokom rozsudku z 19. októbra 2017 č. k. 14C/25/2016-308 rozhodol, že žalobkyňa 1/ a žalobkyňa 2/ sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej sumu 15 287,- Eur s úrokmi z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 15 360,- Eur od 30. 11. 2014 do 11. 06. 2015, zo sumy 15 310,- Eur od 12. 06. 2015 do 23. 06. 2016, zo sumy 15 307,- Eur od 24. 06. 2016 do 27. 07. 2016, zo sumy 15 297,- Eur od 28. 07. 2016 do 14. 02. 2017, zo sumy 15 292,- Eur od 15. 02. 2017 do 19. 04. 2017 a zo sumy 15 287,- Eur od 20. 04. 2017 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Druhým výrokom uvedeného rozsudku žalobu žalovanej v zostávajúcej časti zamietol. Tretím výrokom rozhodol, že zmluva o zriadení záložného práva zo dňa 29. 04. 2014 uzatvorená medzi žalobkyňou 1/ a žalovanou, ktorou bolo zriadené záložné právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v obci S., katastrálne územie S., zapísaných na Okresnom úrade Nové Zámky, katastrálny odbor, na liste vlastníctva č. XXX ako parcela C-KN č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoría, o výmere 799 m², dom súpisné číslo XXXX, na parcele č. XXXX/XXX, a ktorej vklad záložného práva bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Nové Zámky, katastrálny odbor V2226/14, je neplatná. Štvrtým výrokom uvedeného rozsudku zastavil konanie o neplatnosť Zmluvy o úvere č. 586 zo dňa 29. 04. 2014 uzatvorenej medzi

žalovanou a žalobkyňami 1/ a 2/. Piatym výrokom rozsudku konanie o žalobe žalovanej proti žalobkyniam 1/ a 2/ v časti o zaplatenie sumy 1 073,- Eur s úrokmi z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 1 000,- Eur od 30. 11. 2014 do zaplatenia zastavil a šiestym výrokom rozhodol o trovách konania.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. januára 2019 č. k. 25Co/28/2018-394 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti týkajúcej sa lehoty na plnenie. Druhým výrokom svojho rozsudku zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti tak, že uložil povinnosť žalobkyniam 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej sumu 11 590,- Eur a úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 11 590,- Eur od 30. 11. 2014 do zaplatenia a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokmi III-VII rozhodol o trovách konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali včas dovolanie žalobkyne 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolateľky“). Navrhli rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dovolaní uviedli, že ho podávajú podľa § 420 písm. f) a § 421 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Namietali, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Uviedli, že žalovaná podľa ich názoru riadne nepreukázala svoj nárok a preto súd prvej inštancie správne rozhodol, keď žalobu v časti zamietol (II. výrok prvoinštančného rozsudku). Výdavkový doklad predložený žalovanou označili za nedôveryhodný. Umožnením žalovanej predkladať nové a nové dôkazy porušil podľa ich názoru súd zásadu rovnosti zbraní, čím im znemožnil uskutočňovať ich procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalšie porušenie práva na spravodlivý proces videli v tom, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia vôbec nezaoberal ich návrhom zaplatiť prípadné súdom priznané plnenie v pravidelných mesačných splátkach.

4. Žalovaná sa k dovolaniu vyjadrila po uplynutí lehoty v zmysle § 436 ods. 3 C. s. p., preto súd na jej vyjadrenie v súlade s citovaným ustanovením neprihliadal.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenými osobami, pristúpil k skúmaniu splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania a predpokladov prípustnosti dovolania.

6. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Jeho účelom je náprava najzávažnejších procesných pochybení (zmätočných rozhodnutí) a riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry. Je prípustné proti dvom skupinám rozhodnutí odvolacieho súdu, a to proti rozhodnutiam postihnutým tzv. zmätočnosťou vadou (§ 420 C. s. p.) a proti rozhodnutiam zásadnej právnej významnosti (§ 421 C. s. p.). Tým sú zároveň určené dva prípustné dovolacie dôvody, a to dovolací dôvod spočívajúci vo vadách uvedených v § 420 C. s. p. a dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci za splnenia predpokladov uvedených v § 421 C. s. p.

7. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Dovolací súd v prvom rade skúmal prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. Zaoberanie sa týmto dovolacím dôvodom v poradí ako prvým je dané jednak jeho povahou (zmätočnosť konania v zásade znemožňuje posudzovanie správnosti rozhodnutia z hľadiska právneho posúdenia veci), jednak jeho umiestnením v C. s. p. (predchádza dovolaciemu dôvodu vyplývajúcemu z § 421 ods. 1 C. s. p.), a

tiež tým, že existencia tohto dôvodu zakladá nielen prípustnosť, ale zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania, v dôsledku čoho sa zaobranie prípadným ďalším uplatneným dovolacím dôvodom vyplývajúcim z § 421 ods. 1 C. s. p. stáva neefektívnym, a teda bezpredmetným.

10. Za zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. označili dovolateľky najmä skutočnosť, že žalovaná podľa nich neunesla dôkazné bremeno v otázke poskytnutia finančných prostriedkov. Ich námietky v tomto smere neboli spôsobilé založiť vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. V danom prípade vychádzajúc z obsahu tejto časti dovolania dovolateľky totiž namietajú nesprávne zistenie skutkového stavu. Prípadné nesprávne zistenie skutkového stavu však nie je podľa Civilného sporového poriadku samostatným dovolacím dôvodom a nie je ani nesprávnym procesným postupom, ktorý by znemožnil, aby dovolateľ uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Dovolací súd navyše nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.). Spôsobilými založiť prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. neboli ani ďalšie námietky dovolateľiek uvedené v dovolaní. K tvrdeniu dovolateľiek, že súd prvej inštancie sa nezaoberal možnosťou povoliť im zaplatenie plnenia v pravidelných splátkach dovolací súd uvádza, že s touto otázkou sa odvolací súd riadne vysporiadal a to v bode 9 (a následne z dôvodu zmeny predmetného výroku súdu prvej inštancie v bode 13) odôvodnenia jeho rozsudku. Dovolací dôvod uplatnený podľa § 420 písm. f) C. s. p. vzhľadom na vyššie uvedené nebol daný a dovolanie v tejto časti bolo treba odmietnuť pre neprípustnosť v zmysle § 447 písm. c) C. s. p.

11. Následne dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 C. s. p.

12. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

14. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je v zmysle citovaného ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom. Právny posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

15. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 432 ods. 2 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľiek riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodovanie odvolacieho súdu a pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v jeho rozhodovacej praxi nebola vyriešená alebo ktorá je rozhodovaná rozdielne.

16. Nie je povinnosťou dovolacieho súdu, aby si právnu otázku, ktorá mala byť riešená odvolacím súdom nesprávne, mal vyvodzovať sám. Naopak jej riadne vymedzenie, t. j. jasné formulovanie, je povinnosťou strany, ktorá je v dovolacom konaní povinne zastúpená advokátom ako kvalifikovaným právnym zástupcom. Jasne formulovaná právna otázka má v prvom rade naznačiť riešenie daného prípadu požadované stranou a v druhom rade potom jej znenie predstavuje všeobecný právny záver aplikovateľný v obdobných prípadoch v budúcnosti.

17. V predmetnej veci dovolateľky síce v dovolaní uviedli, že dovolanie podávajú aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď formálne označili § 421 C. s. p. ako dôvod jeho prípustnosti,

vôbec však nevymedzili, ktoré právne posúdenie veci považujú za nesprávne a v čom táto nesprávnosť spočíva. V dovolaní absentuje vymedzenie právnej otázky, resp. otázok, od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri ktorých riešení sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, prípadne ktoré v praxi odvolacieho súdu vyriešené neboli alebo sú rozhodované rozdielne. Za riadne vymedzenie nesprávneho právneho posúdenia veci ako aj toho, v čom táto nesprávnosť spočíva, nemožno považovať len poukazovanie na nedostatočne, či nesprávne zistený skutkový stav veci. V tejto časti dovolania bol preto daný dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. f) C. s. p.

18. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie dovolateľiek odmietol.

19. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobkyne 1/ a 2/ (§ 256 ods. 1 C. s. p.), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.